



Så meget kvælstof kan du spare efter forskellige efterafgrøder

Af Nanna Hellum Kristensen, specialkonsulent, Seges

I 2021 har Seges målt eftervirkning i syv forsøg med forskellige efterafgrødetyper.

Forsøgene indikerer, at en blanding af rug og vårbyg som efterafgrøde ikke giver nogen eftervirkning, men derimod et udbyttetab på 2-3 hkg pr. ha i den efterfølgende vårbyg.

Selv når byggen gødes med 180 kg N pr. ha ses et udbyttetab. Dette tyder på, at der er en negativ effekt fra kornet, som man ikke kan gøde sig fra. Derfor bør man ikke reducere kvælstoftildelingen efter en korn-efterafgrøde.

N-fikserende arter

Forsøgene viser også, at man kan spare mest kvælstof efter blandinger med kvælstoffikserende arter.

Effekten af kvælstoffikserende arter, som f.eks. vintervikke, afhænger af lokaliteten. På nogle lokaliteter ses en førsteårs-eftervirkning på ca. 50 kg kvælstof pr. ha, hvor eftervirkningen kun er beskeden på andre lokaliteter.

Forsøget kort

- Efterafgrøder har en lovpligtig eftervirkning på 17 og 25 kg kvælstof pr. ha på henholdsvis plante- og husdyrbrug. Hvis der er brugt N-fikserende arter, er den lovpligtige eftervirkning 50 kg N pr. ha.
- Forsøg indikerer, at man kun på enkelte lokaliteter kan opnå den lovpligtige eftervirkning på 50 kg N pr. ha med N-fikserende arter i god vækst.
- Forsøgene viser også, at efter rug og vårbyg som efterafgrøde, bør man ikke spare kvælstof til hovedafgrøden.



Nanna Hellum Kristensen.

De største eftervirkninger ses, hvor vikken har været i god vækst. Derfor kan man efter blandinger med N-fikserende arter i god vækst reducere N-mængden med op mod 50 kg N pr. ha.

Observationer fra 2021 viser, at vikke kan opnå god vækst selv i de lovpligtige blandinger med under 25 pct. vikkefrø. Så under forhold der er gode for vintervikkens udvikling, kan man leve op til den lovpligtige eftervirkning på 50 kg N pr. ha.

Sådan vurderer du behovet i efterfølgende afgrøde

Sådan vurderer du behovet i efterfølgende afgrøde

Kvælstofbehovet til vårsæd efter efterafgrøder beregnes automatisk i marker inddateret i MarkOnline. Behovet beregnes på baggrund af satellitmålinger, som bruges til at estimere kvælstofoptagelsen i efterafgrøden. Derfor kan der beregnes en mere nøjagtig eftervirkning end de 17 eller 25 kg kvælstof pr. ha.

På grund af de høje gødningspriser er der ekstra behov for at få fordelt gødningen optimalt imellem marker. Derfor kan man med fordel tilpasse behovet i MarkOnline yderligere.

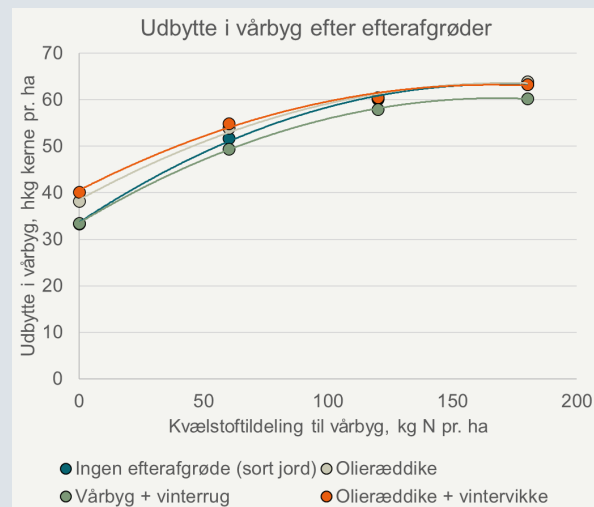
Specielt hvis man har efterafgrøder med kvælstoffikserende arter i god vækst, er det en god idé at justere. Derover kan der være behov for at justere i forhold til nedbørsmængden i efterårs- og vinterperioden, da MarkOnline ud over kvælstofprognosen ikke tager hensyn til den aktuelle nedbør. Indtil nu har årets nedbørsmængde været på niveau med normalen. Men hvis der falder meget nedbør i de kommende måneder fås en bedre eftervirkning i forhold til ubevokset jord.



Olieræddike. Foto: Torkild Søndergaard Birkmose

Art/udvikling af efterafgrøde	Sandjord			Lerjord		
	Svag	Normal	Kraftig	Svag	Normal	Kraftig
Korn	0	-2	-2	0	-2	-2
Korsblomstrede	0-10	10-20	20-30	0-5	5-10	10-20
Blandinger med kvælstoffikserende arter	5-15	15-25	25-55	0-10	10-20	20-40

Tabel. Vurderede førsteårs-eftervirkninger, kg N pr. ha, af forskellige efterafgrøder. Tallene bygger på skøn fra modelberegninger og markforsøg.



Figur: Udbytte i vårbyg efter forskellige efterafgrøder. Efterafgrøderne er etableret i efteråret 2020, og vårbyggen i 2021. Hvert punkt er et gennemsnit af syv forsøg.